

Het Heilig Wammes in Maaseik

Gesprek met Freddy Corstjens

Ieraar ICT, geboren in 1960

Lid van de raad van elf van het Heilig Wammes

Z.D.H. Prins Freddy I van het vorstendom Mezeik in het jaar 2000

Vorst van het Vorstendom Mezeik van 1996 tot 2008

Ieërevorst

Gölje Wam drager sinds 2018

Ere-voorzitter LIVEKE vzw 2023

De raad van elf van het Vorstendom Mezeik, heeft als naam “Het Heilig Wammes en zi-jn sprèngende vluu”. Deze naam is afkomstig van een Maaseiker legende over een bedelaar die zijn wejméske (wambuis) achterliet op het marktplein omdat het jeukte door het ongedierte dat erin zat... Hun uniform bestaat uit een “pittelaer” (rokkostuum) en een Rijnlandse “carnavalsmöts”. Het is uitsluitend een mannelijk gezelschap. Hun doel is het organiseren van carnavalsactiviteiten, de “hawfvestenstoet”,... en ook het in stand houden van de volkscultuur rond carnaval.

De 11de van de 11de (elf november) om 11u11 wordt het carnavalsseizoen op gang getrapt. De wijken van onze stad, “einzëlgängers”, carnavalisten,... worden hierop uitgenodigd en getrakteerd. De deelnemers van de voorbije “hawfvestenstoet” zijn ook van de partij. De nieuw jaarorde (carnavalsmedaille) wordt bekend gemaakt. Voor het seizoen 2023 – 2024 prijkt op de medaille de “carnavalsmöts” van het Heilig Wammes. Voorgaande jaren waren dat verschillende medailles met de standbeelden, monumenten van onze stad, of een reeks met carnavalminnende personen... . De Prins of de Vorst reikt ze uit aan verdienstelijke personen, Prinsen en leden van de raad van elf van bezoekende carnavalsverenigingen... .

Ieder jaar kiezen de leden van de raad van elf op (on)democratische manier een Prins voor één jaar. Géén enkel lid mag ook maar enig bezwaar of bedenking hebben tegen de voorgedragen kandidaat. Alleen wanneer er unanimitéit is in de raad van elf, wordt je voorgedragen als Z.D.H (Zijne Dorstlustige Hoogheid) Prins... .

Wie Prins wordt blijft een goed bewaard geheim (tot zijn opkomst tijdens de “groeëte prinsenzitting”). Eerst wordt de “awe” Prins uitgewuifd. Kort daarna genieten de aanwezigen van een special act, gebracht door de Awt Prinse, die de nieuwe Prins op de bühne toveren. Na ontvangst van de prinselijke attributen: de prinsenketting, de Rijnlandse prinsenmuts met lange veren, en de

scepter is hij waardig om een gans jaar over carnavalminnend Maaseik te regeren. Hij leest zijn programma voor, bestaande uit elf punten. Hier heeft hij de afgelopen weken en maanden zorgvuldig over kunnen nadenken. Zijn speech eindigt met zijn lijfspreuk waaronder hij gaat regeren. Hij duidt zijn peter en meter aan. Zij moeten ervoor zorgen dat Zijne Dorstlustige Hoogheid zijn verplichtingen nakomt, dat hij overal op tijd is, veilig thuis komt,... . Zij zorgen voor zijn scepter als hij bijvoorbeeld gaat dansen,... . De Prins is het uithangbord voor de vereniging! Het is de verantwoordelijkheid van de peter en de meter dat de Prins waardigheid uitstraalt en behoudt.

De scepter

detail van de scepter

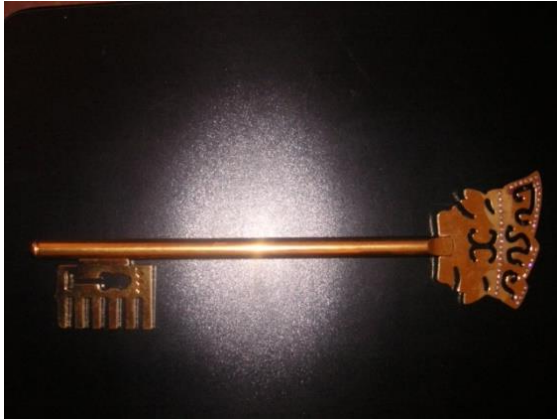
De scepter (teken van macht) die hij ontvangt is en blijft eigendom van het Heilig Wammes. Deze is vervaardigd uit hout en gesneden door de Maaseiker kunstenaar Segge (Segers Gerard). Na zijn prinsenjaar wordt de scepter teruggegeven aan de raad van elf. Is de Prins zijn scepter kwijt (of is hij door iemand anders meegenomen) dan kost het hem minstens één vat bier als de scepter teruggevonden (gegeven) wordt.

Zondag, de dag na de “groeëte prinsezitting”, organiseert men in de namiddag “de kènjerzitting” met de uitroeping van Z.D.H. Jeugdprins... .

De wijk waar de Prins woont organiseert een grote receptie, waar iedereen Zijne Dorstlustige Hoogheid kan komen feliciteren. Na de receptie volgt het verkleed prinsenbal. De wijk heeft eveneens de verantwoordelijkheid voor het bouwen van een prinsenwagen. Het is een Maaseiker traditie dat deze praalwagen wordt versierd met duizenden en duizenden roosjes, gedraaid uit verschillende kleuren rozenpapier. Hierdoor is het bouwen van een prinsenwagen een echte volksactiviteit waar jong en oud aan meewerken. Roosjes kunnen zowel gedraaid worden door bejaarden in het woonzorgcentrum als door kinderen. 's Avonds worden de roosjes gestoken in een met kippengaas gespannen raamwerk. Handige Harries timmeren en lassen de constructie in elkaar. Het is niet alleen fijn en gezellig om mee te helpen maar ook een hele eer om je steentje bij te dragen en aanwezig te zijn als de wagen de avond voor de stoet aan de Prins overhandigd wordt. Dit zijn kippenvelmomenten.

Zaterdagavond voor Aswoensdag starten de carnavalsdagen. Op het stadhuis krijgt de Prins en de Jeugdprins de sleutel van de stad uit handen van de burgemeester. Zij mogen nu de komende drie

dagen regeren over onze knapkoekstad. De sleutel is speciaal voor deze gelegenheid ontworpen. Hij heeft een lachend en een wenend gezicht (vreugde en verdriet liggen immers dicht bij elkaar) en is bezet met tientallen briljanten. Iedere oud Prins schenkt één briljant om de sleutel te versieren en extra te doen schitteren. De sleutel hangt door het jaar in de hal van het stadhuis in een glazen beveiligde kluis.

De sleutel met het wapenschild van Maaseik

detail van de sleutel

Tegelijkertijd kijken “d’aw wi-jver” goedkeurend toe om na de receptie met de Prins en de raad van elf het Maaseiker carnavalsfeest op gang te trekken. In de cafés organiseert men Miss verkiezingen, wie krijgt de titel: “sjoenste awt wi-jf van het jaar?”.

’s Zondags is er in Maaseik géén stoet of optocht. Wel wordt er aan de kinderen en tieners gedacht en organiseert men een kinder- en tienerbal, want jong geleerd is oud gedaan.

Maandagmiddag begint de straatcarnaval. Iedereen verkleedt zich en nieuwsgierigen vergapen zich aan het carnavalsfestijn. Elk jaar biedt carnaval de unieke gelegenheid om even uit zijn rol te mogen stappen en om zich onbekommerd aan het feest over te geven. Wars van rang of stand want iedereen is gelijk.

Dinsdagavond wordt “kloonjendieënsdig” georganiseerd. Verkleed als “kloonj” vertrekt er om 20u11 een optocht door het centrum van de stad. Na de optocht wordt op de markt door de Jeugdprins en de Prins het “wejmëske” (wambuis) vastgemaakt aan vele ballonnen, opgelaten. De aanwezigen zingen ondertussen de “Mezeiker Brabançonne”, “sterk es Eik”.

Het oplaten van het “wejmëske”

Het “wejmëske bevat de contactgegevens van de Vorst van het Heilig Wammes. Als de vinder van het “wejmëske” contact opneemt met de Vorst wordt hij uitgenodigd in Maaseik en is hij eregast tijdens de internationale “hawfvestenstoet”.

Freddy i in zijn prinsenwagen gedurende de halfvestenstoet

Aswoensdag is “hieëringbi-jte”. Niemand is meer verkleed, de vasten begint immers met het halen van een (zogenaamd) assenkruisje... . In de cafés trakteert men die dag op haring, ei en zwart brood.

Eén van de jaarlijkse hoogtepunten is de internationale “hawfvestenstoet”, georganiseerd door het Heilig Wammes. Meer dan 70 groepen (carnavalswagens en –groepen, fanfares, harmonieën, dansmariekes,... uit Nederland en Duitsland) en niet te vergeten de eigen wagens en groepen van de Maaseiker wijken trekken door de straten. Dit is een Maaseiker hoogdag zeker voor de Prins en de Jeugdprins zij worden “hoog” in hun eigen praalwagen door hun Vorstendom gereden. Duizenden toeschouwers scanderen hun naam en moedigen hen aan om nog meer karamellen en snoepgoed uit te gooien. Duizenden kilo’s gaan door de handen van Zijne Dorstlustige Hoogheden en hun hofdames. Dit is voor iedereen genieten.

De zondag voor 11 november vindt er in “ô’s modertaal” een misviering plaats om de overledenen van het Heilig Wammes te herdenken en het carnavalsjaar af te sluiten. Op 11 november start een nieuwe carnavalsseizoen.

Dirk Verlaak